

Djeljivosti 1.dio – ponavljanje

(Djelitelj i višekratnik, svojstva djeljivosti, djeljivost s 10, 5, 2, 3 i 9)

20.5.2020.

Naslov prepisite u bilježnicu!

Ponovimo osnovne pojmove i svojstva djeljivosti koje smo učili u 1.polugodištu.

- **DJELITELJI** nekog broja su oni brojevi kojima je on djeljiv. Broj može biti djeljiv samo brojevima koji nisu veći od njega. Svaki prirodni broj je djeljitelj samoga sebe. Broj 1 je najmanji djeljitelj svakoga prirodnog broja. Najveći djeljitelj prirodnog broja jest on sam. Svaki broj ima beskonačno mnogo djelitelja.
- **VIŠEKRAATNIK** nekog prirodnog broja je broj koji je djeljiv tim brojem. Svaki prirodni broj je višekratnik broja 1 i višekratnik samoga sebe.
- **SVOJSTVA DJELJIVOSTI:** Ako su svi pribrojnici djeljivi nekim brojem, onda je i zbroj djeljiv tim brojem. Ako je barem jedan od faktora djeljiv nekim brojem, onda je i umnožak djeljiv tim brojem. Ako su i umanjnik i umanjitelj djeljivi nekim brojem, onda je i razlika djeljiva tim brojem.
- **DJELJIVOST S 10:** prirodni broj je djeljiv s 10 ako mu je posljednja znamenka 0.
- **DJELJIVOST S 5:** prirodni broj je djeljiv s 5 ako mu je posljednja znamenka 0 ili 5.
- **DJELJIVOST S 2:** prirodni broj je djeljiv s 2 ako mu je posljednja znamenka 0, 2, 4, 6 ili 8.
- **DJELJIVOST S 3:** prirodni broj je djeljiv s 3 ako je zbroj znamenaka djeljiv s 3.
- **DJELJIVOST S 9:** prirodni broj je djeljiv s 9 ako je zbroj njegovih znamenaka djeljiv s 9.

Zadaci za vježbu: (Sve prepisati i uraditi u bilježnicu!)

1. Prepiši sljedeće brojeve i uz njih dopiši je li prvi broj djeljiv sa drugim (dopiši "je" ili "nije", ako jest drugi broj je djeliteľ prvoga):

- a) 35 sa 7   d) 7 sa 42   g) 9 sa 1
b) 48 sa 8   e) 4 sa 4   h) 1 sa 9
c) 56 sa 9   f) 8 sa 56   i) 72 sa 8

2. a) Je li broj 33 264 djeljiv sa 9 ?

b) Je li broj 33 265 djeljiv sa 9 ?

3. Prepiši sljedeće rečenice i dopiši riječ "višekratnik" ili "djelitelji" (ako negdje mogu ići obje riječi, napiši obje, a ako ne može niti jedna stavi crticu):

- a) 8 je _____ broja 2.
b) 9 je _____ broja 28.
c) 8 je _____ broja 24.
d) 72 je _____ broja 9.
e) 16 je _____ broja 16.
f) 8 je _____ broja 8.
g) 6 je _____ broja 42.
h) 5 je _____ broja 505.

4. Prepiši i dopuni:

a) Višekratnici broja 7 su: b) Višekratnici broja 11 su: c) Višekratnici broja 28 su:

5. Koji je broj djeliteľ svakog prirodnog broja?

6. Prepiši i dopuni: (barem tri višekratnika napisati)

- a) Djeliteľji broja 18 su:
b) Višekratnici broja 27 su:
c) Djeliteľji broja 13 su:

d) Višekratnici broja 18 su:

e) Djelitelji broja 27 su:

f) Višekratnici broja 13 su:

7. a) Koji su od brojeva 9, 7, 12, 72, 100, 108, 4, 6, 5, 1, 36 i 360 djelitelji, a koji višekratnici broja 36 ?

b) Koji su od brojeva 40, 4, 1, 32, 20, 800, 2, 4020, 11 i 5 djelitelji, a koji višekratnici broja 20 ?

8. Ne računajući zbroj, razliku i umnožak provjeri je li:

a) $21 \cdot 32 \cdot 14$ djeljivo sa 7

b) $54 + 36$ djeljivo sa 6

c) $3381 - 2354$ djeljivo sa 3

